

A BEVÁNDORLÓ

Szerkeszti: SINGER MIHALY.

MAI SZÁMUNK ÁRA 3 CENT.

MEGJELEN NAPONTA DELUTAN.

VIII. Évfolyam. 83. szám.

MONDAY, MAY 29. — NEW YORK, N. Y., PASSAIC, N. J., PITTSBURG, PA., PHILADELPHIA, PA., HÉTFŐ, 1911 MÁJUS 29-ÉN.

VIII. Year. No. 83.

HOL VAN FEHÉR JENŐ?

Állítólag megszóktette Borics Miklós leánykáját.

Fehér Jenő évek óta állott mint utazó-ügynök a Bevándorló szolgálatában. Hüszéges, becsületese és szorgalmas embernek ismerjük őt mindig. Hetek óta nem vettük azonban semmiféle hírt, de annál sürűbben érkeztek hozzánk a panaszok, hogy felvett előfizetési díjakat, amelyekről előzőleg megígérték, hogy visszafizetnek, de nem tették ezt a lapban, annyira biztunk a fiatal embernek becsületességében, aki mint ezt nekünk hírül adják, legutóbb Clevelandban vendéglőt nyitott, amelyet azonban nem sokára be is zárt. Hetek előtt írt is nekünk Clevelandból, ahonnan arról tudósított bennünket, hogy Buffalón keresztül New Yorkba fog visszajönni. Azóta semmi néven nevezendő hír nem jött felőle, míg végre tegnap a következő sürgöny verte fel szerkesztőségünknek vasárnapj esendjét:

A Bevándorló szerkesztőjének, 322 East 72 street, New York, ügynőkeről. Fehér Jenőről azt mondják, hogy pár nap ezte megszóktette tizennégy éves Juliska leányomat. Az Isten szerelmére, válaszoljon Borics Miklós, 115 Lebanon St., Lackawanna, N. Y.

A szerencsétlen apának természetesen azonnal válaszoltunk, hogy mi Fehér Jenő hollétét nem ismerjük, és a leánykának állítólagos megszóktatásáról mit sem tudunk. Hogy azonban segítségére legyünk a szerencsétlen apának Fehér Jenő kinyomozásában és Juliska leánya hollétének megállapításában, leközöljük íme a regényhőssé lett lapügynök arc-

FEHÉR JENŐ

képét azzal a kéressel, hogy honfitársaink, akik Fehér Jenővel találkoznak, bennünket is, Borics Miklós urat is azonnal értesítsen sziveskedjének.

Természetes, hogy Fehér Jenőt mindaddig, míg a Borics-ügyben nem tisztázza magát, állásától felfüggesztjük s így továbbra a Bevándorló részére sem előfizetési, sem hirdetési díjakat fel nem vehet.

Habár a gyanúok Fehér Jenő ellen nagyon nyomósak, annál nyomósabbak, mert bennünket is heteken át értesítés nélkül hagyták, a különben mindig megbízhatóan bizonyult fiatal ember érdekében azt akarjuk hinni, hogy Borics Miklós honfitár-

sunknak panasza alaptalan, s hogy úgy a leány, mint maga Fehér Jenő mihamarabb meg fognak kerülni. Fehér Jenő a saját jól felfogott érdekében eszelekedik, ha azonnal életjelt ad magáról, akár bűnös a kis leány megszóktatásában, akár nem.

ÚJABB KÜZDELEM

A páris—római repülőverseny.

Párisból jelenti egy kábelgramm, hogy tegnap kezdődött meg Buc-ban, Versailles-től három mértföldnyire a páris—római nagy repülőverseny, amelyet a francia állam támogatásával a "Petit Parisien" nevű párisi újság rendez, és amelyben tízezer ezer frank (százezer dollár) díjak szerepelnek.

Hogy még az emléket sem idézzék fel az Issy les Molineaux mellett a múlt héten lefolyt tragédiának, azért jelölték ki a buci-versenymező. A startra megszárt tizenöt perzen belül tíz repülőgép szállt fel. Pierre Verdine, a páris—madridi verseny nyertesé, későn érkezett és csak holnap indul utnak.

Az induláson nem volt közönség. Senkit sem engedtek oda, csak a hivatalos személyeket. Késztett az issy-i tragédia.

VÁLASZTÁSOK PORTUGÁLIÁBAN.

A köztársaságiak minden vonalon győztek.

Lisszabonból jelenti egy kábelgramm, hogy Portugáliában a képviselőválasztások teljes rendben folytak le.

A királypártiak, minthogy látják, mennyire tehetetlenek, ahhoz a fogáshoz folyamodtak, hogy nem is állítottak jelölteket. Azt mondták, hogy "ezek a választások nem a szabadság jegyében folynak le". Teljesen meg buktak és ezért boszúból híreket terjesztettek, hogy majd betörnek a spanyol határon a royalisták.

A köztársasági kormány nagy intézkedéseket tett a rend fenntartására, készenlébe helyezte szinte az egész flottát, de semmi jelentékeny rendezárá s sem törént. Kétszázharmincz négy meg választott köztársasági képviselő közül a nagyobbik rész kormány párti.

BAJNOKI MEDÁLIA

Ferencz József kapta.

Szegény Ferencz József királyi néki egészen elég a baja, hogy nálánál is sokkalta hatalmasabb imperátorral, a Halállal, kell eszt folytatnia: és ebben a szomorú harezban kiállítják felőle a bizonyítványt, hogy ő dalia, hogy bajnok, aki méltó az olimpiai érdemjelre.

Budapestről ugranis, azt kábellezik, hogy az olimpiai játékok nemzetközi választmánya elküldött Ferencz Józsefnek egy olimpiai bajnok-medáliát. Mintha ki számították volna, mire van most éppen most száksége a szenvedéggagystámnak, aki — szegény — de hogy futott a kitűzött ezélet, mégis érdemjelet kapott.

HÁBORU A BÉKÉBEN.

Mexicoban még mindig nem áll helyre a rend.

Diaznak megbuktatása, ez volt a forradalmároknak leghőbb vágya, nem hozta meg Mexicoban a kívánt békét. Habár Diaz nemcsak lemondott, hanem el is hagyta véglegesen Mexicot s habár az új kormány beváltani igyekszik a reformok iránt tett ígérteket, a megbontott rendet helyreállítani nem igen képes. A viszonyok, különösen a déli vidéken, zavarosabbak, mint valaha voltak. Tegnap éjjel kétszáz forradalmár, akik bármily békének ellenségei, megszállta és kifosztotta Puebla városát és San Luis Potosi is a forradalmárok kezébe került. Az előbbi városban éjszakai utcai harcok játszódtak le, amelynek számos emberáldozata volt. A eséselő megostromolta a börtönt, állítólag azért, hogy kiszabadítsa a politikai foglyokat.

Emiliano Zapata, aki 300 fellekelőnek élén áll, határozottan visszautasítja a Madero által nekígött békét és az új kormányt elismerni nem akarja. Felnag meg akarta támadni edlőli fegyvertársát, Asunsulo tábornokot, később azonban beleunt egy értekezésbe, amelyen a saját katonái által elesapott Fierroa tábornok is résztvett. A anácskozásnak nem volt semmi eredménye, mert míg a két utóbbi tábornok bizonyos feltételek mellett hajlandó volt az új viszonyokba beleilleszkedni, Zapata a áboru folytatása mellett kardoskodott s kijelentette, hogy ő továbbra is lobogtatni fogja a forradalmi zászlót s kardját mindaddig hüvelyébe dugni nem fogja, míg Madero kormányát meg nem buktatta.

Zapata Mexico Cityt fogja megtámadni s az esetre, ha a fővárost hatalmába keríteni nem bírja, a délvideken új köztárságot kíván alapítani.

Az új kormánynak sok gondot okoz a forradalmi hadseregnek elosztása. Madero huszere emberét nem lehet egyszerűen azaküldeni. Legalább egy éven t el kell őket és családjaikat taranni, ha csak azt nem akarja a kormány, hogy az a a megölhetőségétől egyelőre megfosztott huszere ember rablás és osztogatás révén jusson a mindennapi kenyérhez. Gondoskodni kell rólok annyival inkább, mert a forradalom alatt az ipar, a kereskedelem s a mezőgazdaság lyannnyira semmivé törpült, hogy, ha mindjárt meg is kezdődék újból való felépítését, ez annyit embernek kenyeret nem biztosít. A forradalmi katonák azonban különben sem igen vágyódnak vissza a bányákba és gyárakba a forradalom tartama alatt hozzászóktak a szabadabb életmódhoz.

Egy tegnapi késő este de la Barfa elnöksége alatt megtartott értekezleten elhatározták ennél, hogy a szóban forgó huszere forradalmárt beosztják a rendes hadseregbe s hogy ezt megtehessék, megkérlik a kongresszust a katonai állomány emelésére.

Diaz előbb holnap, kedden utazik az Ypiranga hajón Spanyolországba, ahol állandóan fog letelepedni, amint ezt már szombaton jelentették. Diaz Vera Cruzban, ahol ez idő szerint van, kijelentette, hogy nagy fájdalomt okoz neki, hogy még az ő hazafiás áldozata sem bírta meghozni a végleges békét.

Nem is fogja hamarosan meghozni. Még azok is szítják a zavaroakat, akik a tulajdonképpeni forradalomtól távol állottak. Így egy most beérkezett távirati jelentés szerint Vasques Gomez miniszter megbuktatását célzó szelsőkörü mozgalom indult meg. Azért akarják őt kibuktatni a kormányból, mert az egyik őse állítólag néger volt. És Mexicoban a néger még megvetettebb pária, mint az Egyesült Államok déli államaiban. A Mexicoi városi diákság ebben az érdeemben estére nagy tüntetést tervez, amelyhez a távirati jelentés szerint a polgárság zöme is csatlakozni fog.

Berlinben, a Potsdamer Strassenben levő sportpalota előtt — amint egy kábelgramm jelenti — olyan tüntetés folyt le tegnap, amelyhez fogható nehezen fordult még elő a világban. Százötven törpe jelent meg az említt utczában, megannyi apró emberke, és nagy lármával tüntettek a sportpalotának Rostin nevű igazgatója ellen, és furesán éles hangon halált kiabáltak a fejére.

A törpék eddig a világ különböző részein szerepeltek mutatványos bódékban, de Rostin valamennyiüket Berlinbe fényes feltételek mellett szerződtette, hogy majd egyszerre lépnek fel valamely erre a célra irt darabban, a sportpalotában. A kis emberkeket otthagyták jól jövedelmező állásukban, Berlinbe mentek, amire azonban odaértek: Rostin igazgató megbukott. Ez volt a tüntetés oka.

FERENCZ JÓZSEF ÁLLAPOTA.

Felháborodás a hivatalos hazugságok miatt.

Budapestről és Bécsből érkezett kábelgrammok hozzák hírel, hogy Magyarországon és Ausztriában egyaránt felháborodva tárgyalja a közvélemény a Ferencz József állapotról szóló hivatalos jelentések hazudozásait és bántó ellentmondásait. Vaiahányszor az uralkodó állapotának a javulásáról szólnak, mentes leozáfolják állításait a tények, hogy Ferencz Józseffel nem tudnak már az orvosok sem mit kezdeni, egyszer ide, egyszer oda akarják vinni, hogy természet segítsen, ha már ők nem tudnak segíteni.

Az újságok szigorúan kifakadnak az udvari körök értelmetlen titkolózása ellen, és kijelentik, hogy a népek jogában van tudni akarni, hogy van az urakodó. De mindez hiábavaló, a követelésüket fülekre talál. Nyilvánosságra került azonban, hogy a veszedelmes hörguruthoz és az előrehaladott véredény-elmészesedés okozta fájdalmakhoz most az is hozzájárult, hogy Ferencz József kedélye teljesen nyomott. Az uralkodó alig szól egy szót, nem akar senkivel érintkezni, nem akar enni, teljesen apathikus. Bántja őt az orvosok kapkodása és a fejtelenség, amely őt körülveszi: minden jel arra vall, hogy ez a végel való küzdelem.

PÁRATLAN TÜNTETÉS

Százötven törpe az utczán.

Berlinben, a Potsdamer Strassenben levő sportpalota előtt — amint egy kábelgramm jelenti — olyan tüntetés folyt le tegnap, amelyhez fogható nehezen fordult még elő a világban. Százötven törpe jelent meg az említt utczában, megannyi apró emberke, és nagy lármával tüntettek a sportpalotának Rostin nevű igazgatója ellen, és furesán éles hangon halált kiabáltak a fejére.

A törpék eddig a világ különböző részein szerepeltek mutatványos bódékban, de Rostin valamennyiüket Berlinbe fényes feltételek mellett szerződtette, hogy majd egyszerre lépnek fel valamely erre a célra irt darabban, a sportpalotában. A kis emberkeket otthagyták jól jövedelmező állásukban, Berlinbe mentek, amire azonban odaértek: Rostin igazgató megbukott. Ez volt a tüntetés oka.

A FÉLTÉKENYSÉG GYLKOSA.

Kis leány fődozi föl a rémtettét.

Florence Rowden, az E. 144 St. 232 száma alatt lakó Williams és Margaret Rowden házaspár remekszép, öttestendős leánykája, tegnap reggel, amikor felébredt: kereste a szülőit. A szobában nem találta őket, kiement tehát a konyhába, hogy jó reggelt kívánjon nekik. A szülei ott feküdtek a konyha padlóján: vértócsában. A kis Florence meglepette, mi történhetett. Látta, hogy nagy baj van, és mindenekelőtt is megeskóolta az édes apja és anyja hideg homlokát, és aztán szaladt a tőlük két blocknyira lakó nagyanyjához, Anna Talbot asszonyhoz. Mrs. Talbot, Rowdenné anyja egy rendőrral együtt ment a véres színhelyre, ahol később a coroner-orvos megállapította, hogy Rowden két revolvergolyóval agyonlőtte a feleségét, aztán magát, és, hogy már öt óra óta halottak.

PHILA PÜSPÖKE.

Ryan püspök utóda.

Philadelphióból Pa. jelenti egy távirat, hogy tegnap érkezett meg oda az elhunyt Ryan püspök utóda, Prendergast püspök pápai kinevezetésének a híre, amely általános megelégedéssel találkozott.

Prendergast, Phila új püspöke, 1843-ban születet Irlandben, 1859-ben jött Amerikába, és hat évvel később Philadelphióban lelkészkedett. Azután Pennsylvania különböző egyházközségeiben volt pap, és tizennégy évvel ezelőtt lett Ryan püspök helyettese, akinek halála után ő lett most Pennsylvania metropolitája. Hatalmas, életerős ember.

FERENCZ JÓZSEF ÁLLAPOTA.

Felháborodás a hivatalos hazugságok miatt.

Budapestről és Bécsből érkezett kábelgrammok hozzák hírel, hogy Magyarországon és Ausztriában egyaránt felháborodva tárgyalja a közvélemény a Ferencz József állapotról szóló hivatalos jelentések hazudozásait és bántó ellentmondásait. Vaiahányszor az uralkodó állapotának a javulásáról szólnak, mentes leozáfolják állításait a tények, hogy Ferencz Józseffel nem tudnak már az orvosok sem mit kezdeni, egyszer ide, egyszer oda akarják vinni, hogy természet segítsen, ha már ők nem tudnak segíteni.

Az újságok szigorúan kifakadnak az udvari körök értelmetlen titkolózása ellen, és kijelentik, hogy a népek jogában van tudni akarni, hogy van az urakodó. De mindez hiábavaló, a követelésüket fülekre talál. Nyilvánosságra került azonban, hogy a veszedelmes hörguruthoz és az előrehaladott véredény-elmészesedés okozta fájdalmakhoz most az is hozzájárult, hogy Ferencz József kedélye teljesen nyomott. Az uralkodó alig szól egy szót, nem akar senkivel érintkezni, nem akar enni, teljesen apathikus. Bántja őt az orvosok kapkodása és a fejtelenség, amely őt körülveszi: minden jel arra vall, hogy ez a végel való küzdelem.

PÁRATLAN TÜNTETÉS

Százötven törpe az utczán.

Berlinben, a Potsdamer Strassenben levő sportpalota előtt — amint egy kábelgramm jelenti — olyan tüntetés folyt le tegnap, amelyhez fogható nehezen fordult még elő a világban. Százötven törpe jelent meg az említt utczában, megannyi apró emberke, és nagy lármával tüntettek a sportpalotának Rostin nevű igazgatója ellen, és furesán éles hangon halált kiabáltak a fejére.

A törpék eddig a világ különböző részein szerepeltek mutatványos bódékban, de Rostin valamennyiüket Berlinbe fényes feltételek mellett szerződtette, hogy majd egyszerre lépnek fel valamely erre a célra irt darabban, a sportpalotában. A kis emberkeket otthagyták jól jövedelmező állásukban, Berlinbe mentek, amire azonban odaértek: Rostin igazgató megbukott. Ez volt a tüntetés oka.

A FÉLTÉKENYSÉG GYLKOSA.

Kis leány fődozi föl a rémtettét.

Florence Rowden, az E. 144 St. 232 száma alatt lakó Williams és Margaret Rowden házaspár remekszép, öttestendős leánykája, tegnap reggel, amikor felébredt: kereste a szülőit. A szobában nem találta őket, kiement tehát a konyhába, hogy jó reggelt kívánjon nekik. A szülei ott feküdtek a konyha padlóján: vértócsában. A kis Florence meglepette, mi történhetett. Látta, hogy nagy baj van, és mindenekelőtt is megeskóolta az édes apja és anyja hideg homlokát, és aztán szaladt a tőlük két blocknyira lakó nagyanyjához, Anna Talbot asszonyhoz. Mrs. Talbot, Rowdenné anyja egy rendőrral együtt ment a véres színhelyre, ahol később a coroner-orvos megállapította, hogy Rowden két revolvergolyóval agyonlőtte a feleségét, aztán magát, és, hogy már öt óra óta halottak.

PHILA PÜSPÖKE.

Ryan püspök utóda.

Philadelphióból Pa. jelenti egy távirat, hogy tegnap érkezett meg oda az elhunyt Ryan püspök utóda, Prendergast püspök pápai kinevezetésének a híre, amely általános megelégedéssel találkozott.

Prendergast, Phila új püspöke, 1843-ban születet Irlandben, 1859-ben jött Amerikába, és hat évvel később Philadelphióban lelkészkedett. Azután Pennsylvania különböző egyházközségeiben volt pap, és tizennégy évvel ezelőtt lett Ryan püspök helyettese, akinek halála után ő lett most Pennsylvania metropolitája. Hatalmas, életerős ember.

minden idejét italozással töltötte. Az asszonyval sok heves jelenete volt emiatt az egyébként ideges embernek.

Szombat délután mindenképp ki akart békülni a feleségével, vásárolt is minden jót a kibékülési vacsorára, az anyósa is beosztelt leányával az érdekében: de Rowdenné hajthatatlan maradt s este az anyjával együtt a Bronx-színházba ment, otthagyva az urát három kis gyermekével. A férjet módfelett felizgatta ez, és csak újabb táplálékot adott feltékenységének, hogy az asszony éjfél után tért haza. Ekkor követelte el Rowden a gyilkosságot és öngyilkosságot. Feleségét két-szer halántékon lötte, ő pedig a szeme fölött röpitett golyót a fejébe.

Az öt éves Florence-on kívül egy háromtestendős kis leány és egy másfél éves fiucska maradt utánuk.

RENDŐRBIZTOS ESETE

Európában nem is álmodnak ilyenről.

Samuel Beller, egy Krakó melletti levő osztrák város rendőrbiztosa mondta tegnap Ellis Islandon:

— Ami ezen az Ördögzigeten történik, arról Európában nem is álmodnak! Evtizedek óta vagyok rendőrbiztos, sok szenvedést és kegyetlenséget láttam, de az ellislandi garázdasághoz foghatóval még csak nem is álmodtam.

Pedig Beller rendőrbiztos csak egy éjszaka volt feleségüstül az Ördögziget foglya. Nyolcz gyermekük él itt Amerikában, mind-megannyian jó helyzetben: és az öreg Beller arra használta fel néhány hetes szabadságidejét, hogy eljött feleségüstül Amerikába látogatába, csupán látogatába a gyermekeihez. Látni akarták őket az öregek, — talán utoljára. Két tuezat igazoló-okmányja volt a rendőrbiztosnak, esküdött, hogy eszeiában sines itmaradni: de azért vitték őket Ellis Islandra. Minthogy ő ötvenkilenc, a felesége meg ötvennégy éves.

Egy éjszaka szenvedtek az ellislandi féreg közt, és amikor tegnap — végre — kiengedték őket: a kimerültségtől összetörtén sirva fakadtak.

HATÁRKÉRDÉS.

Oroszország alattomos szerepe.

Londonból jelenti egy kábelgramm: Bár a legtöbb nagyhatalom elutasította magától, hogy Oroszországnak amellet a jegyzéke mellett foglaljon állást, a mely török csapatoknak a montenegroi határról való visszahívását akarja: a helyzet mégis nyugtalanító a Balkánon.

Tegnapelőtt megint összetűzés történt a bolgár-török határon. Török és bolgár határőrök támadtak és tüzeltek egymásra, és csak a bolgár hadügyminiszter gyors intézkedésére szüntették be a bolgár katonák a harezot. Mindjokban kialakul a vélemény, hogy a bolgár és montenegroi határviilongások mögött Oroszország játszza Törökország ellen a gyújtó szerepét.

HARCZ A TRUSTOK ELLEN.

Most az acéltrust dolgait vizsgálják.

A képviselőház demokrata többségének köszönhető, hogy valahára történni valamj a trustok megfékezésére, amelyek már-már hatalmukba kerítették az egész országot ennek lakosaival együtt. Gyökeres változást nem várunk a vizsgálatoktól, melyeknek lesz azonban mindenesetre annyi eredménye, hogy a pénzmágnások valahára felbrednek arra a tudatra, hogy szemmelkiserik a kis játékaikat s hogy a jövőre legalább is — óvatosabbnak kell lenniök.

Az olaj-trusztot tudvalevőleg bírói ítélettel felszaltták, illetve újjászervezkedésre kényszerítették. Most az acéltrustat dolgaival foglalkozik a kongresszusnak ugynevezett Stanley-bizottsága.

A bizottság már kihallgatta a John W. Gates neví acéltjeledelmét és ez érdekes, de egyuttal megdöbbentő dolgokat mondott el. Andrew Carnegie, a nagy béképostolt, valóda lelketlenséggel az ipar és kereskedelem terén. Majd hevílágított az acélttrust kulisszáiba. És a rémes világlátásnál megláttuk azt, hogy 1907-ben millió ember szájából csupán azért esett ki a betevő falat, gyárak és bankok csupán azért esködtek be, ennek a gazdag és hatalmas országnak munkás lakossága csupán azért lett beleüldözve a nyomorba és kétségbeesésbe, mivel az acélttrust magához akarta kaparintani a Tennessee Coal and Iron Companyt.

Morgan, Perkins és társai oly válságot rígtönöztek az ország minden részében, hogy a legnagyobb pénzintézetek, a legszolidabb ipartelepek reesegni-roponni kezdtek.

Egy megdermesztő jalkiáltás hangzott végig az országban. Meghallotta mindenki. Csak az acélttrust dugta be a füleit és maradt sikeit mindaddig, anig a ezéjét el nem érte.

Roosevelt Tivadar ült akkor az elnöki székekben s habár ő a trustok ellenségének vallotta magát, a nyomort szülő acélttrusttal szemben tehetetlen bizonyult, vagy talán tehetetlen akart maradni.

A mostani demokrata többség komolyabban fogja fel feladatát és kötelességeit a néppel szemben. Erőg kézzel beleyult a darázs-fészekbe, meg akarja fékezni a már magával sem bíró óriást. John W. Gates vallomása alapján, amely vallomásokat más férfiak is igazaknak mondtak, a polgári és büntető bíróság egyaránt fog foglalkozni az acélttrusttal s meglehet, hogy a nép hatalma valahára mégis csak le fogja teperni a dollárnak eddig legyőzhetetlennek hitt hatalmát.

OLVASÓINKHOZ.

Lapunk legközelebbi száma, a holnapi, keddi, ünnep miatt, szerdán délután fog megjelenni.

HAZAI DOLGOK.

Öngyilkos medikuslány. Budapest. Rudó Kamilla, az orvosegyetem növendéke, veronálai megmérgezte magát. A Fehérvári ut 14. számú házában lakott édes anyjával. A leány teljesen különdéletű, senkivel nem érintkezett, társaságba nem járt, csak a tudományos könyveivel foglalkozott, az idején megnyerte az orvosegyetem körtani díját is. Mi rap-délután még az egyetemmel volt, dehátán jegyet váltott az opera esti előadására. Az édes anyja lefekvés előtt még benézett leánya szobájába, néhány szót váltottak s reggelre felve, eszméletlenül találták Rudó Kamillát. Rögtön telefonáltak a mentőknek, kik az anyja kívánságára a zsidó kórházba vitték. A helygyógyászati osztályon dr. Neumann azonnal kezelés alá vette. Az orvos segítségét csak megnyújthatta a fiát, de nem mentette meg. Meghalt. Az orvosegyetemnek megdöbbenést keltett az eset. A leány büszkesége volt a medikus soknak, a klinikai kórházon belüli díjat, az összes növendékeket megdölvé, a medikus-leány kapta. A füzérváros alkalmával kellett volna megkapnia a díjat. Holt testét a törvényszéki orvostani intézetbe vitték, ahol fel fogják boncolni. Senki sem sejtí, miért let öngyilkos.

"Fekete kéz" Magyarországon. Nagyszombat. Az amerikai "Fekete kéz" nevi büszkövölkezet zsarolóinak utánzója akadt most Nagyszombatban. Özevgy Bene Antalné a minap levelet kapott "Fekete kéz" aláírással s felszólították benne, hogy "Barna Pál poste restante Nagyszombat" címre nagyobb összeget küldjön mint ha nem teszi, úgy rettenetes halállal fog meghalni. A szegény asszony megrémült a levél olvasásakor és egyenesen a rendőrségre rohant, noha a levelelő ebben az esetben is halállal fenyegetődött. A rendőrség tanácsára Benesné fölfordult a jelzett címre egy levelet, de bankok helyett újságpapírost tett bele. Két polgári ruhás rendőr azután állandóan ügyelte a postán a levelekért jelentkezőket, de két napig senki sem jelentkezett. Már azt hitték, hogy tréfa volt az egész, midőn harmadnap végül egy Otlér József nevű ügyvédi írnök jelentkezett a levélért. A kihirdetett és sikerült megakadályozniok a tűz továbbterjedését. postahivatalnok nem adta ki

mindjárt a levelet, hanem azt mondta Otlérnek, hogy jöjjen vissza félóra múlva. Otlér azután elment egy papírkereskedésbe és amikor ottan kilépett, a detektívek, akiket a postahivatalnok a dolgról értesített, felszólították, hogy menjen velük a városházára. Otlér ott nyomban kihallgatották, de ő ártatlannak vallotta magát és azt mondta, hogy egy Gruber Ernő nevű ember bízta meg őt azzal, hogy a levélért menjen. Az adott személyleírás nyomán a rendőrség csakhamar megtalálta Grubert is, aki a postától megmeszte egy téren vart Otlérre. Gruber eleinte méltatlankodott és tiltakozott a vád ellen, azonban mikor megmozdították és sebében megtalálták a Benesnének küldött levél fogalmazványát, nem igen tagadhatott a vádból. Nyomban letartóztatták és a pozsonyi ügyészséghez szállították. Antimodernista eskü a gimnáziumban. Nagyvárád. Novotny F. Alfonz nagyváradi főgimnázium igazgatója, a napokban ünnepelte tanári működésének felszázados jubileumát. Az intézet római katonaihus hitmanára, Szilágyi Dezső, az ünnepségen azzal akart kedveskedni az igazgatónak, hogy letéteti összes növendékeivel az antimodernista fogadalmat. A terv a szülői körben ellenzésre talált, úgy hogy a hitmanár végül már a nyolczadik osztály tanulók antimodernista fogadalmával is megelégedett volna. Remélte, hogy ezekre leginkább hathat, minthogy most állnak az érettség előtt. A tizenhat nyolczadik osztályos tanuló közül azonban csak négy tette le az esküt, a többi tizenkettő írásban jelentette be, hogy megtárgalja. Az esetről sokat beszélnek Nagyvárádon. Esőtől meggyult mézraktár. Nagyvárád. Különös tüzeset volt a minap éjjel Nagyvárádon, a Nagypiaze téren levő méz- és gipszraktárban. A zuhogó eső becsurgott a mézraktárba, megöltötte a mézet és az így kifejlődött hőstől meggyuladtak a gipszhorodók és a raktár faalkatrészei. A tüzoltók három óra hosszáig dolgoztak, míg a mézet kihordták és sikerült megakadályozniok a tűz továbbterjedését. lyozniok a tűz továbbterjedését.

Furcsa házasságbontási pör. Nagyvárád. Polliák Tandik megyesi (Biharmegye) földműves öt évvel ezelőtt eljegyezte Morár Mária megyesi gazda leányát. A fiatalok azonban közvetlenül az esküvő előtt összevesztettek, mire a menyasszony kijelentette, hogy inkább meghal, de nem lesz a Polliák felesége. A megrémült szülők tanácsalannul állottak, mire az elutasított vőlegény kijelentette, hogy elveszi a menyasszony Anna nevű húgát. Az esküvő megtörtént és a házaspár zavartalanul élt mind mostanáig, amikor a hatóság rájött a házassági csalásra, arra, hogy Morár Mária neve alatt Morár Anna kötött házasságot Polliák Tandikkal. Most öt év után a fennálló házasságot érvénytelennek fogják kimondani. Egy város becsületé. Szatmár. A minap délelben hirdette ki ítéletét a szatmári törvényszék abban a becsületértési pörben, amelyet Szatmár város tanácsa indított dr. Makay Ágoston ügyvéd, a Délmagyarországi Faipari- és Kivitelési Részvénytársaság igazgatója és egyik tulajdonosa ellen. A város néhány évvel ezelőtt nyilvános árverésen eladta avastérföldjének területét a társaságnak. A vétel a cégére nem volt kedvező, mire a vétel után mintegy másfél esztendővel Makay a város főúrdéséhez, Lébner Antalhoz, levelet intézett, a melyben azt írta, hogy a város urai közül többen a társaságot nagy raffinézával és lelketlenül nagy összeg erejéig meg akarták károsítani. A bíróság két napig tárgyalás után Makayt négyezer korona pénzbüntetésre, nem fizetés esetén husz napi fogságra ítélte. Azonkívül elmarasztalta az összes költségekben. Súlyosító körülménynek vette a bíróság, hogy köztisztviselőként ellenkövetelte el a becsületértést. A festőművész és a titkár. Szeged. A Szegedi Képzőművészeti Egyesület kebelében olyan válság tört ki, amely nagyban veszélyezteteti az egyesületet. Az esküvőt azért megtartották. Amikor a lakodalmi ebédhez ültek, a menyasszony anyja összerogyott és néhány perc múlva ő is meg meghalt. A menyasszony apja szót szót az új férjnek, hogy vigye el feleségét a gyász helyről és viigye magával a hozományul adott tíz sertést. Az új férj, a

sületnek Nyilassy Sándor festő a mütárosa és Kun József tanár a titkára. Kun maga is sokat áldoz a művészetekért s az őszszel nagy ambícióval rendezte Károlyi Lajosnak gyűjteményes kiállítását. Károlyi szépen is adott el képet, a mi zokon esett Nyilassy-nak. Kun és Nyilassy, a két jóbarát között e miatt feszült viszony keletkezett, a mi azal tetőződött be, hogy a Képzőművészeti Egyesület tavaszi tárlatán, a hol mintegy kétszáz művész vett részt, se a fővárosi, se a szegedi festők egyetlen képet se tudtak eladni, csak Nyilassy adott el egy sor képet. Kun ezt kávéházi beszélgetés során szóvá tette, mire Nyilassy fölkereste Kunt és megfenyegette. Kun becsületértésért följelentette Nyilassyt, a kit a járásbíróság husz korona pénzbüntetésre ítélte. Ezzel azonban csak az ügy előjártéka játszódott le. A Szegedi Képzőművészeti Egyesület tagjai ugyanis Kun mellé állottak és bizalmat akarnak neki szavazni, míg Nyilassy ellen bizalmatlansági szavazatokat gyűjtenek. Az oka ennek főleg az, hogy Nyilassy működése miatt sem a többi szegedi kiállítóművész, sem a budapestiek egyetlen képet se tudnak eladni, mert szerintük ezt ő mint mütárosa a képek elhelyezésével lehetetlenül teszi. A szegedi egyesület tehát az őszszel már nem tudna kiállítást rendezni, ha a kérdést valahogy szdikálisan meg nem oldják. Fokozta a Nyilassy ellen való háborus kedvet az is, hogy a festő antiszemita kijelentéseket tett a tárgyalás során, s a felekezeti kérdés fölvetése csak eszékkentette hívei táborát. Anya és nagynya halála az esküvőn. Szekesfehervár. Bordács István urhidaj (Fehérmegye) lakosnak a minap ment férjhez Katalin nevű leánya. Amikor a lakodalmas menet a templomba igyekezett, a menyasszony kiülvénen öt év nagyanyja, özevgy Zsapka Istváné meghalt a nagy izgatottságtól. Az esküvőt azért megtartották. Amikor a lakodalmi ebédhez ültek, a menyasszony anyja összerogyott és néhány perc múlva ő is meg meghalt. A menyasszony apja szót szót az új férjnek, hogy vigye el feleségét a gyász helyről és viigye magával a hozományul adott tíz sertést. Az új férj, a

Feeling "Fit" Every Day. Mindennap jól érzem magam. Dr. Richter-féle Pain-Expeller. F. A. RICHTER & Co., 215 Pearl Street, New York.

LEGJOBB MAGYAR KÖNYHA. Telmányi O. Györgyné. MAGYARVENDÉGLŐJE. 121 WEST 61 ST. NEW YORK.

FEUERSTEIN L. ELSŐRANGU NŐI KALAP-ES VIRÁGÜZLET. Nagy választék, jó kiszolgálás. 1541 First Ave. New York a 80. és 81. utcák közt. MAGYAR ÜZLET.

Olcsó beszélőgépek. Magyar, német, román, angol, lengyel, orosz, francia, spanyol, holland, angol, orosz, francia, spanyol, holland, angol, orosz, francia, spanyol, holland. FAZEKAS LAJOS. 328 E. 78 STREET. NEW YORK.

Kipróbálta PARTOHERB VESEFÜS ÉS GYÖKÉRKIVONATOT? HIA. PARTOS PATIKA. 160 SECOND AVE., NEW YORK.

Végezze a főzést a hűvösben. New Perfection Oil Cook-stove. Standard Oil Company. Kiss Nagy Könyvesháza. 77 SECOND AVENUE, NEW YORK.

TÁRGZA. Vén leány. Írta: Lengyel Géza. —Soha, soha nem megyek én már férjhez — mondotta a leány. A huga, a fiatal asszony, végigsimította a néje vastag, szőke haját, anyáskodó hangon beszélt hozzá: —Ugyan, ne mondj ilyet, Ágnes. Négy év múlva én éppen annyi idős leszek, amennyi te vagy most. Harmincz éves. E d rólam ne merje mondani senki, hogy vén asszony vagyok akkor se. Hát te se eszold magad vén leánynak. Akinek ilyen haja van. Ilyen fehér, tömött nyaka. Ilyen tiszta, ragyogó szeme. Azért is férjhez adunk. Csak maradj itt nálunk. És azt ne merd mondani, hogy megöregedtl.

Három nap múlva hazautazott. Nem birta tovább. Elpirult, ha hűgának kezét esőkolt az ura. Czélzást kutatót minden szó mögött, fáj a házastársak bizalmaskodása és diszkréték voltak, az is fáj neki. —A házasság nem való tisztalekű embernek — állapította meg magában — és minden szerelmes izléstelen, tapintatlan. Azután mohó kíváncsisággal figyelte szerelmes embereket minden mozdulatát, ismerős párokat, legényeket, akik kapuk alatt banezuroznak, diákokat, akik iskolás lányokat várnak. Meghörtáranított és figyelte őket és sokszor töltötte álmatlanul az éjszakákat. Őszszel sötét volt már, mikor este hazament és a néptelen utcán utána sietett valaki. Jobbfajta iparoslegény lehetett. Futott előre, a szíve dobogott és közben egyre ezt ismételte: —Állj meg, állj meg. Örülj, hogy tetzel neki. —Közel a lakásához a legény elérte. A keze már érte a leány karját, gánesnek ki-

esordult a könye ijedében. A legény az arczába nézett, megismerte. Ijedten hebegett valamit és gyorsan visszafordult. A következő pillanatban egyedül volt otthon Ágnes és szegyet, esalódást, tehetetlenséget, haragot érzett és sirt hangosan. Nyugodtabb napjain igyekezett összeszedni a gondolatait. Ilyenkor megrémült önmagától. —Már rossz vagy, — gyötörte magát — gondolatban már százszor vétkeztl és minden pillanatban várakozik rád a szegény. —Nem szégyen az, — vitázott a korholó hanggal — mert jogom van hozzá, ember vagyok, független vagyok. —Igen, de tönkreteszed magadat. Itt élsz a kisvárosban, itt keresed a kenyeredet és itt válsz lehetetlenül. Ujjal mutatnak majd rád, sárba rántanak, nem mehetsz ki az utcára, nem szólhatsz emberekhez. Daacson rántott egyet a vállán, azután sirt, azután gondolt valamit, jött egy melegét hozó, arcot pirosító, bujkáló gondolat, amit hiába próbált elűzni. Nehezen, kinosan teltek a hónapok, a kerítógondolatot hol elnyomta, hol hiába küzdött vele: újra meg újra elbukkant. Mikor a napár szerint tavasz volt, — kint hó esett és szél fúj — hirtelen elutazott, betoppant a hűgához. Valami kifogást mondott, valami üzleti ügyet. —Oh, ezek a te üzleti ügyeid, Nemsokára milliomos leszel — nevetett az asszony. —No, milliomos még nem, de az igaz, most rendben vannak a dolgaim. Most egy kis esit élvezni is akarok. Szórazokni. Mutatni. —Pihieméd is kell, Ágnes. A színed nem olyan jó most, mint a nyáron. Ijedten nézett a tükrőbe. A szeme alatt csakugyan egy-egy sötét folt. —Az utazástól van, — mondotta — mi helyt kiázom jól magam, rendben leszek. Délután egyedül ment el otthonról. A nagy város, a sok ember, a villamos esilings, a sok idegen arez megnyugtatta.

— Azt tehetem, amit akarok. Senki se tudja. Csak én kell nyugtani a kezemet. És nevetett hozzá, félhangosan, merészen fogta fel a ruháját, megnézte a járó-kelő, dolguk után siető férfiakat, az arcokat, mik pénzgondok és apró kölesönök terveit rejtegették és nagyszerű mulatság volt neki ez a gondolat: ha tudnátok, ha sejténétek, hogy itt megy egy leány, nem fiatal, az igaz, de friss, kívánatos, illatos és soha nem szeretete még senki: ha tudnátok, hogy a tiétek lehetne. Másnap vásárolni ment. Drága cipőt, finom, esipkés fehérneműt, nagy, merész lendületű kalapot, erős parfümöt, sok suhogó selymet vet. Összeperzta a kezét a huga. —Micsoda pazarló lett belőled, Ágnes. Ha ezt mind felveszed, utána fordul mindenki. Igazi nagyvilági asszony leszel. —Azt, azt akarom, — mondotta Ágnes és gyengéden, szeretettel simogatta a sok drágaságot és mosolygott. Azután sokat járt egyedül és olykor vakmerően nézett férfiak szemébe és megtörtént, hogy megszóltották, akkor könnyek bugygyantak ki a szeméből és remegve, sirva elszaladt. Elhatározta, hogy hazautazik, mert hiába, meg vannak írva az ember utjai és a bűn éppen olyan nehéz, mint az erény. Mintha nyugodtabb is lett volna, mintha megcsendesedtek volna a vágyak. Csak az otthontól, a kisvárosi egyedüllétől félt és halasztotta egyre az elutazás napját. Olykor megborzadt, fogadásokat tett, s ahová eszébe ment, az asszonyt magával cipelte, hogy kísértésbe ne essen. Végre lemondott minden zavaros terveről, elhittette magát, hogy végképp, igazán megnyugodott. —Holnap utazom visszavonhatatlanul, — jelentette ki végre — egyetlen dolgom van még ma délután, amit el kell intézmem. Alighogy elfogyasztották az ebédet, eltűzödni kezdett. Lassan, vigyázva szedett elő ragyogó, illatos ruhadarabokat. —Most utoljára felveszem, — gondolta — hiszen odaláza szerény, egyszerű, lesimi-

tott haju vénleánykának kell lennem. A nagy tükrőben egyenként megpróbált, megnéztet mindent. Örült, kiprósodott az arca, a szeme ragyogott. A nagy kalap beárnyékolta és eltüntette kezdődő, gonosz ráncok nyomait. Odakünn kód szállt le, szinte esteledni kezdett, mire készen volt. —Akár egy primadonna — mondotta a huga. —Jó, jó, de most már öltözz te is. Hisz tudod, hogy elkisérsz. Az asszony huzódzott. Lustának, fáradtnak mondotta magát, otthon maradt. Ágnes egyedül indult el. Az utazól lemondással, busan esalódottan nézte. Csak akkor élenkiült fel, mikor vakmerő, mosolygó — sirtő — férfipillantások érték. —Hát mégis tetszem — gondolta és visszafordult valaki után. Véletlenül mellékeült, közönséges, jól öltözött, nyirott, barnabajszu férfi volt ez a valaki. Mikor észrevette a fejmozdulatát, mosolygott egyet, megállt egy pillanatra, azután Ágnes után ment, nyugodtan, természetesen, mint aki megértette a néma beszédet, s már tudja, kívül van dolga. Már Ágnes mellett volt, előrehajolt és az arczába nézett. A leányt előntötte a forróság, a szíve hangosan vert és miközben elhatározta, hogy azonnal hazaszalad, már meglassította a lépteit. Azután hideget érzett és teljes tehetetlenséget, iirtózatot zavar. Egy perczig. Akkor mondott valamit a férfi, a leány elmosolyodott, a férfi nevetett. Ez az együttes nevetés eltüntette minden zavarát. Bárán nézett a kisérője szemé közé. Fejébe idézte mindazt, amit valaha könnyűvérti, kalandkereső asszonyok viselkedéséről hallott. Kacér volt, kilyívó volt, naiv és esetlen módon, amit hogy vett volna észre az utczák vidékén, csakis az utczák vidékén tapasztalt férfiu. Ő csak erős parfümöt érzett, selyemsuhogást hallott és legfeljebb attól félt az első pillanatban, hogy a kalap árja nem az ő igényeivel szabott lesz. Ugy melléktezán már karonfogva mentek. (Folyt. köv.)

